

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного
мистецтва**

Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МИСТЕЦЬКІ
ПРОСТОРИ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

Український та європейський мистецькі простори: історія, теорія, практика: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. О. А. Сташук, Л. В. Крайлюк. – Рівне: РДГУ, 2019. 220 с.

Упорядники:

Сташук О. А., кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ;

Крайлюк Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

До збірника увійшли матеріали наукових пошуків у галузі мистецтвознавства, музеєзнавства і культурології, мистецької педагогіки та практики дослідників Києва, Полтави, Жешува (Польща), Нового Сончу (Польща), Харкова, Івано-Франківська, Острога, Запоріжжя, Рівного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ДИЗАЙН

1. **Стоколос Надія**, доктор історичних наук, професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», **Шеретюк Руслана**, доктор історичних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Набутки садово-паркового мистецтва Волині крізь призму діяльності Вацлава Борейка (перша половина XIX ст.)*.
2. **Ямборко Ольга**, кандидат мистецтвознавства, доцент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – *Образотворчий стиль килимів Олександра Саєнка 1920-х років*.
3. **Істоміна Галина**, кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. – *Сучасне професійне і народне мистецтво кераміки в Україні кінця XX – початку XXI століть: глобалізаційні впливи*.
4. **Крайлюк Любов**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Ремінісценції традиційної монументальної пластики в проєктній графіці Ніла Хасевича*.
5. **Саєнко Тетяна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Народний костюм у творчості художників сучасності*.
6. **Маслова Світлана**, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Ф. Гундертвассер. Поєднання художньої творчості з архітектурною практикою*.
7. **Локшук Ірина**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Західне Полісся: тканини майстрів с. Велимче Ратнівського району*.
8. **Перетяцько Іван**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Філософські основи творчості Густава Клімта (на прикладі «Університетських картин»)*.
9. **Підцерковна Ярослава**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Дерев'яні дитячі меблі тимчасового користування в інтер'єрі поліської хати*.

10. **Чернієнко Віра**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Симпозіум як форма інтеграційних впливів на мистецькі процеси.*
11. **Болкун Наталія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Творчість кременчуцького художника Дмитра Короля в контексті традиційної витинанки.*
12. **Дибач Ірина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Взаємозв'язок людини і природи через призму мистецтва.*
13. **Усенко Олена**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Традиції вишивки на Полтавщині.*
14. **Павлюк Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Мистецькі погляди на проблему еміграції молоді.*
15. **Галушко Яна**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Дивосвіт казкових образів Марії Приймаченко в культурному просторі сучасності.*
16. **Яремчук Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Естетизм як стильова домнанта імпресіонізму.*
17. **Клімова Катерина-Алісія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Графічний портрет у творчості полтавського художника Миколи Підгорного.*
18. **Лаврук Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Тематика бджільництва у філателії пострадянських країн: історичні аспекти.*
19. **Шепілов Олександр**, магістрант кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Місце живописного натюрморту в інтер'єрі.*
20. **Давидюк Надія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Функціональне призначення батику в країнах Стародавнього Сходу.*
21. **Усик Олена**, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Народний одяг у системі цінностей української культури.*

22. **Карповець Віта**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Інтерпретація творчості Ліни Костенко в українському мистецтві*.
23. **Гаврилюк Василина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Філософія буття та її художні інтерпретації у вічзнятному декоративно-прикладному мистецтві*.
24. **Філімонова Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Фотомистецтво Рівненщини: персоналії сьогодення*.
25. **Поздняковська Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Двері як один зі стилеутворюючих елементів інтер'єру*.
26. **Молдаванцев Владислав**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні підходи до komponування християнських храмових споруд в Україні*.
27. **Сучкова Катерина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Сюрреалістичне мистецтво Рене Магрітта як джерело творчих інспірацій*

ХОРЕОГРАФІЧНЕ, ТЕАТРАЛЬНЕ ТА МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. **Швидків Галина**, Заслужений працівник культури України, доцент кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету. – *Взаємозв'язок педагогічних принципів видатних фундатора львівської вокальної школи Валерія Висотського та видатного педагога Олени Муравйової*.
2. **Маркевич Лариса**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Модернізація української балетної вистави в 60-80 рр. як переінтонування сфери мислення балетмейстерів*.
3. **Кучина Наталія**, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Музичні фестивалі Рівненщини*.
4. **Легка Ілона**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні вимоги до методики викладання сценічного танцю в закладах освіти*.

5. **Самохвалова Алла**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Соціальні танці – радість, що дарує українська народна культура.*
6. **Панасюк Анастасія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Макс Ріхтер та Ніко М'юлі: паралелі творчості.*
7. **Сімакова Світлана**, магістрантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – *Історико-культурні умови формування художнього образу в музичному мистецтві доби класицизму.*
8. **Залевська Вікторія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Творчість поета-пісняра Петра Фатенка.*

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska), **Anna Steliga**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska). – *Sztuki plastyczne w edukacji – nowe oblicza i wyzwania.*
2. **Сташук Олександр**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Тональне вирішення академічного рисунку в контексті сучасної мистецької освіти.*
3. **Steliga Anna**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska). – *Sztuki plastyczne jako forma wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.*
4. **Власюк Олена**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.*
5. **Ганжа Микола**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Використання навчально-виховних властивостей мистецтва дизайну – виклик сьогодення в освітньому середовищі.*
6. **Чернюшок Ольга**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського

- державного гуманітарного університету – *Розвиток креативного мислення у підготовці майбутніх художників-педагогів.*
7. Глушук Оксана, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Мистецько-освітній потенціал креативних просторів у міському середовищі*
 8. Кулінка Ірина, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Культурно-мистецькі проєкти в культурно-дозвілєвій практиці Рівненського обласного краєзнавчого музею.*
 9. Ковтун Анна, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Педагогічний потенціал квілінгу.*
 10. Рудописов Євген, магістр, вчитель образотворчого мистецтва дитячої школи мистецтв №1 (м. Запоріжжя) – *Особливості вивчення парадного портрета в загальноосвітній школі.*
 11. Єфимець Людмила, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Туристична сфера України як сегмент культурної політики держави: історія та історіографія проблеми*

2. Голдрич О. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: СПОЛОМ, 2006. 160с.

3. Гусев Г. Методика препода. Народно-сценического танца. Упражнения возле станка: учебное пособие для студентов хореограф. фак. вузов культуры и искусств. Москва: ВЛАДОС, 2005. 207с.

4. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Вінниця: Нова книга, 2007. 416 с.

5. Колногузенко Б. Види мистецтва хореографії. Метод. посібник для підготовки бакалаврів та спеціалістів за фахом «Хореографія». Харків: ХДАК, 2009. 140с.

6. Коменский Я. Великая дидактика. Избранные педагогические сочинения. Москва. 1982.

7. Лозова В., Троцко Г. Теоретичні основи виховання і навчання. Навчальний посібник. ХДПУ ім. Г. Сковороди. Харків: ОВС, 2002.

8. Телегин А. Народно-сценический танец и методика его преподавания. Учебное пособие для ст. высш.уч.завед. культуры и искусств. Самара. 2005. 229с.

**Самохвалова Алла,
старший викладач кафедри
хореографії Рівненського
державного гуманітарного
університету**

УКРАЇНСЬКІ СОЦІАЛЬНІ ТАНЦІ – РАДІСТЬ, ЩО ДАРУЄ НАМ РІДНА КУЛЬТУРА

Соціальні танці – це хореографія, яку можна виконувати де завгодно, з ким завгодно і на різних локаціях. Висловлюючись іншими словами – масові, загальнодоступні, побутові, вони існують для того, щоб люди могли знайомитися, спілкуватися, отримувати радість та задоволення від музично-танцювальної атмосфери [3]. Відмінною особливістю соціальних танців є те, що в них немає суворої, раз і назавжди завченої послідовності рухів. Від виконавців очікується і всіляко вітається імпровізація. Їхній танець – це вираження почуттів і грайливого настрою.

Соціальні танці — одна з основних категорій у класифікації танців або танцювальних стилів за їх метою, яка характеризується первинною

роллю тактильної та вербальної комунікації. Танці можуть відноситися одночасно до різних категорій, в залежності від цілі виконання.

Український народний танець теоретики та практики хореографії ніколи не розглядали як соціальний. Віднайти в українській побутовій хореографії загальні риси, що притаманні соціальним танцям є основним завданням пропонованої роботи. Виокремити категорію українській соціальний танець є метою дослідження. Актуальність означеної проблеми окреслили демократичні зміни в танцювальному світі, які призвели до появи соціальних танців. Д. О. Погибіль у статті «Педагогіка соціального танцю в сучасному соціокультурному просторі» вказує на те, що вікові характеристики прихильників соціальних танців охоплюють 20-50 років. Соціальні танці включають в себе різні види хореографії: бальні, сучасні, латиноамериканські та інші. Найбільш популярні – сальса, меренге, хастл, аргентинське танго [2].

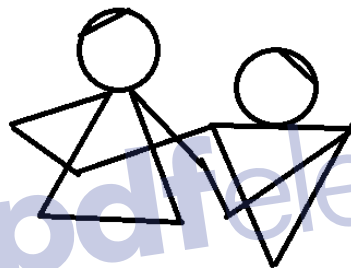
Педагогу-хореографу необхідно володіти навичками роботи з великою групою виконавців; умінням швидко розучувати прості композиції з нескладних фігур і з простим ритмом; умінням делікатно виправляти помилки виконавців танців і створювати радісну, позитивну, натхненну, творчу атмосферу.

Цей простий алгоритм можна сміливо віднести до проучування простих побутових форм українського народного танцю, які описані А. Гуменюком, Ю.Чурко, М. Козенко, В. Ковальчуком, Ю. Марко, О. Полятикіним, А. Самохваловою – дослідниками українського та білоруського хореографічного фольклору.

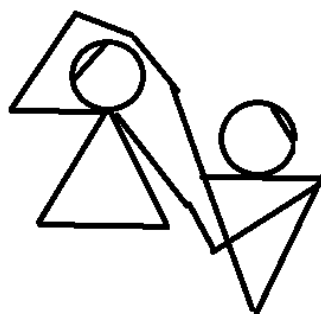
Для прикладу наведемо опис танцю метра українського дослідницького руху А. Гуменюка з книги «Український народний танець» [1, 488]. Танець «Субота» відповідає загальним наведеним вище характеристикам соціального танцю, а саме парний, масовий, кожна фігура виконується на вісім тактів. Темп виконання – помірковано швидкий. Ноги рухаються згідно музичного ритму. Основний елемент танцю –

загравання. Позиції в парі зображені на малюнках 1 і 2. Дівчина до хлопця розвернута на півоберта.

При описі хореографії дослідники танцю вказують ракурси голови, ніг, позиції рук для розуміння характеру виконання народного танцю. Окремо вказується характер та музичний розмір. Найчастіше характер та настрій танцю диктує музика, а позиції у парі характеризують відношення між танцівниками. Під час виконання партнери спілкуються, що є першою і головною передумовою характерною саме соціальному танцю. Наведені замальовки позицій рук притаманні народним українським етнічним танцям «Ой-ра», «Краков'як», «Плескач», «Шир», «Падеспань», «Лявоніха» та ін.

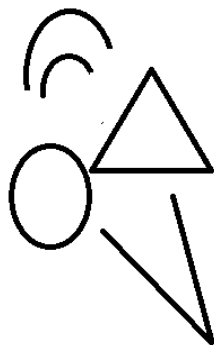
Мал.1

Мал.2

Найбільш розповсюдженою і вживаною на всіх традиційних масових забавах є «Полька». Різновидів «Польки» безліч і всі вони традиційно виконуються в парі. Народна українська «Полька» найбільше підходить до категорії соціального танцю. Бо територіально її виконують по всій

території України. Її найлегше трансформувати під сучасний мелос. Під час виконання «Польки» люди вигукують, підспівують, радіють життю. Наведемо приклад класичної позиції у парі для виконання «Польки» (дивитись мал. 3).

Мал. 3

Як бачимо, партнери постійно знаходяться обличчям один до одного, що дає можливість до постійного тактильного та вербального спілкування, а отже несе радість, створює настрій та позитивну атмосферу.

Наведені приклади підтверджують необхідність розвитку української хореографії у категорії соціальний танець, бо по своїй зовнішній і внутрішній структурі народний танець є достатньо простий – на що вказують описи вказаних вище дослідників та теоретиків танцю. Потенціал українського танцю не може обмежуватись сценічним простором, оскільки він використовується у поховальних, весільних, родильних обрядодіях. Танець є невід’ємною частиною календарних свят і обрядів. Просто ми призабули, що українське – найкраще, бо воно наше. Направду український танець завжди був, є і повинен бути доступним для загального вжитку, а отже соціальним.

Список використаних джерел:

1. Гуменюк А. І. Українські народні танці. К.: Наукова думка, 1969. 614 с
2. Погибіль Д.О. Педагогіка соціального танцю в сучасному соціокультурному просторі / *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова.*

Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти. 2013. Вип. 15. С. 173-177.

[Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_014_2013_15_36...

3. Соціальні танці – Вікіпедія. [Електронний ресурс]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

»

Панасюк Анастасія Сергіївна
магістрантка кафедри образотворчого та
декоративно-прикладного мистецтва
Рівненський державний гуманітарний університет

МАКС РІХТЕР ТА НІКО МЬЮЛІ: ПАРАЛЕЛІ ТВОРЧОСТІ

Світ невпинно і постійно змінюється, торкаючись усіх аспектів людського життя. Змінюється й мистецтво, яке піддає сумніву істину як таку, тяжіє до відсутності естетичних та технічних обмежень у художньому вираженні, водночас наполягаючи на пошуку нових форм творчості. Сучасне мистецтво здатен зрозуміти не кожен, воно змушує людину замислитись. І не важливо чи то картина, чи музичний твір. Музика здатна більше говорити з людиною «безпосередньою мовою душі», хвилюючи її, викликаючи безліч емоцій. Це – не відображення предметного світу, а відображення людських почуттів та думок. Завдяки своїй інтернаціональній мові, вона, не потребуючи перекладу, сприймається й знаходить відгук у душі й серці кожної людини. Говорячи про сучасну музику, варто звернути увагу на творчість одного із яскравих представників мистецтва постмодернізму в музиці – британського композитора німецького походження Макса Ріхтера. Маючи класичну музичну освіту, він відомий своїми прямолінійними й часто підкреслено емоційними мелодіями в дусі сучасної класичної музики [1].

Цей композитор дивно тонкого смаку й вражаючої інтуїції чи не самотужки вивів постмодернізм у рамках сучасної академічної музики на нову висоту. Його роботи захоплюють на рівні самої ідеї. Для прикладу, згадаймо його інтерпретації «Пір року» в жанрі мінімалізму або інтерактивний проект у співпраці з неврологами, в рамках якого під музику Ріхтера слухачі засинали